

Informacja dla Komisji Spraw Społecznych Rady Miasta Sucha Beskidzka

Dotycząca współpracy partnerskiej z miastem Jászberény (Węgry), Fromborkiem (Polska) i Ceriale (Włochy)

Miasto Partnerskie – JASZBERENY

Współpraca Miasta Sucha Beskidzka z miastem **Jászberény (Węgry)** trwa od 2002 roku i obejmuje szeroki zakres działań edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, ekologicznych oraz społecznych. Partnerstwo to stanowi przykład trwałych, międzynarodowych relacji samorządowych i jest realizowane nieprzerwanie, mimo zmian osób sprawujących funkcje burmistrzów po stronie węgierskiej.

1. Geneza i formalna podstawa partnerstwa

List intencyjny w sprawie współpracy partnerskiej został podpisany **27 lipca 2002 roku** przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka **Stanisława Lichosyta** i Burmistrza Miasta Jászberény **Levente Magyara**. Strony wyraziły wolę współpracy w wielu obszarach życia społecznego i gospodarczego, w szczególności w zakresie:

- kultury i sztuki,
- sportu i rekreacji,
- turystyki i ekologii,
- rozwoju gospodarczego.

Uchwała Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej nr XVI/154/04 z dnia 30 marca 2004 roku stanowiła podstawę do podpisania formalnej umowy partnerskiej. Umowa ta została podpisana **14 maja 2004 roku** w zabytkowym ratuszu w Jászberény przez Burmistrza Stanisława Lichosyta i Burmistrza Levente Magyara. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele Samorządu, instytucji oświatowych, kultury i środowisk gospodarczych.

2. Ciągłość współpracy – burmistrzowie

Partnerstwo utrzymywane było i rozwijane pomimo zmian osób pełniących funkcję burmistrza w Jászberény. Chronologia burmistrzów zaangażowanych we współpracę:

1. **Magyar Levente** – burmistrz Jászberény w momencie rozpoczęcia kontaktów i podpisania listu intencyjnego oraz umowy partnerskiej.
2. **József Gedei** – kontynuował współpracę, m.in. w aspektach edukacyjnych i kulturalnych.
3. **Dr Tamás Szabó** – aktywnie wspierał wymiany szkolne, kontakty instytucjonalne i projekty międzynarodowe.
4. **Budai Lóránt** – od 2019 roku pełni funkcję burmistrza Jászberény i aktywnie uczestniczy w bieżących działaniach i mocno angażuje się w działania na rzecz szeroko pojmowanej współpracy.

3. Jubileusze: 10 lecia i 20-lecia i odnowienie umowy (2014r. i 2024r.)

W **2014 roku**, z okazji **10-lecia współpracy**, umowa partnerska została **odnowiona w Jászberény**. Uroczystości towarzyszyła **liczna delegacja z Suchoj Beskidzkiej**, w skład której wchodziła przedstawiciele władz samorządowych, instytucji kultury, szkół, w tym szkoły muzycznej, straży pożarnej, organizacji społecznych oraz lokalnych stowarzyszeń.

Ceremonia obejmowała:

- spotkania z władzami Jászberény,
- prezentacje artystyczne zespołów folklorystycznych i muzycznych,
- rozmowy o dalszych kierunkach współpracy w zakresie edukacji, kultury i sportu.

Odnowienie umowy w 2014 roku podkreśliło trwałość partnerstwa i gotowość obu stron do dalszego rozwijania wspólnych inicjatyw.

W **2024 roku**, z okazji **20. rocznicy podpisania umowy partnerskiej**, doszło do uroczystego **odnowienia porozumienia o współpracy**. W dniu **21 czerwca 2024 roku** delegacja z Jászberény, z Burmistrzem **Lórántem Budai** na czele, przybyła do Suchej Beskidzkiej. W Sali Rycerskiej Zamku Suskiego podpisano nowe porozumienie o współpracy, w którym obie strony potwierdziły wolę kontynuowania istniejących relacji oraz rozwijania kontaktów pomiędzy samorządami, instytucjami, organizacjami społecznymi, szkołami oraz mieszkańcami. Odnowienie umowy partnerskiej podkreśliło trwałość przyjaźni i gotowość do podejmowania dalszych inicjatyw, zgodnych z założeniami umowy z 2004 roku.

4. Edukacja i wymiany międzyszkolne

Partnerstwo z Jászberény od początku kładło nacisk na **współpracę edukacyjną**:

- **2004 r.** – wizyta nauczycieli z Jászberény w szkołach w Suchej Beskidzkiej, połączona z prezentacjami i spotkaniami z dyrekcją i uczniami oraz rozmowami o możliwych formach wymiany.
- **maja 2005 r.** – w Zespole Szkół Szkoła Podstawowa nr 1 i Gimnazjum zebrała się młodzież, grono pedagogiczne i samorządowcy. Dyrektorzy z obu miast podpisali umowę szkolną, przewidującą intensyfikację wymian młodzieżowych.
- **październik 2005 r.** – suscy nauczyciele odwiedzili Jászberény, gdzie zapoznali się z lokalnym systemem edukacji i pracą szkół.
- Następne lata przyniosły liczne wyjazdy uczniów i nauczycieli, zarówno w ramach standardowych wizyt, jak i projektów międzynarodowych.

4.1 Projekty

2012 r. – projekt „Różne kultury, jedna Europa”

W ramach Dni Ziemi Suskiej 2012 Sucha Beskidzka była gospodarzem projektu „Różne kultury, jedna Europa”, realizowanego w ramach programu „Europa dla obywateli 2007–2013”. Projekt umożliwił **pogłębienie kontaktów między mieszkańcami i przedstawicielami miast partnerskich**. Ze strony węgierskiej z Jaszbereny uczestniczyła w tym projekcie oficjalna delegacja wraz ze swoim zespołem regionalnym łącznie – 31 osób.

2023 r. i 2025 r. – projekt „Dwa Bratanki”

którego celem była wymiana młodzieży i nauczycieli, wzmacnianie znajomości kultury, języka, historii i zwyczajów oraz budowanie długotrwałych relacji osobistych między młodymi mieszkańcami Suchej Beskidzkiej i Jászberény. Projekt obejmował:

- zajęcia warsztatowe,
- spotkania integracyjne,

- wspólne działania edukacyjne i kulturalne,
- programy artystyczne i teatralne.
- Projekt ten przyczynił się do pogłębienia relacji partnerskich wśród młodego pokolenia i aktywizacji środowisk szkolnych obu miast i był realizowana zarówno w Suchej Beskidzkiej jak i Jászberény.

5. Wizyta podczas Festiwalu Csángó (2025) i porozumienie muzealne

W sierpniu 2025 roku, podczas wizyty delegacji z Suchej Beskidzkiej w Jászberény w ramach Festiwalu Csángó, doszło do kolejnego ważnego wydarzenia w partnerskiej działalności:

- Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej oraz Muzeum „Jasz” w Jászberény podpisały porozumienie o współpracy muzealnej.
- w podpisaniu porozumienia uczestniczyli obaj burmistrzowie – Stanisław Lichosyt i Lóránt Budai – oraz dyrektorzy obu muzeów.
- Porozumienie ma na celu m.in.:
  - koordynację wspólnych wystaw i ekspozycji,
  - organizowanie wymian kuratorskich,
  - wspólne projekty edukacyjne i wystawiennicze,
  - dokumentowanie oraz promowanie dziedzictwa kulturowego obu regionów.

Wydarzenie to podkreśliło, że współpraca partnerska przekracza ramy wyłącznie samorządowe i angażuje instytucje kultury oraz społeczności lokalne.

6. Kultura, folklor i sztuk

Kultura stanowiła i stanowi ważny wymiar współpracy:

- **2004 r.** – zespół folklorystyczny z Jászberény wystąpił podczas **IX Suskich Spotkań z Folklorem**, prezentując tradycyjne tańce i zwyczaje.
- W kolejnych latach zespoły regionalne z Suchej Beskidzkiej regularnie uczestniczyły w wydarzeniach folklorystycznych na Węgrzech, a zespoły z Jászberény odwiedzały Suskie Spotkania z Folklorem i Dni Ziemi Suskiej.
- Wymiany chórów wokalnych i instrumentalnych, koncerty młodzieżowych orkiestr oraz wymiany wystaw malarskich i rzeźbiarskich dokumentowały bogactwo kulturowe obu społeczności.
- Festiwal Ars Sacra (2014) oraz rewizyty chórów i zespołów w kolejnych latach zacieśniały więzi artystyczne.

7. Sport i rekreacja

Sport odgrywał ważną rolę w integracji społeczności:

- **2004 r.** – udział trampkarzy MKS Babia Góra w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej w Jászberény.
- **2009 r.** – Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Miasta Suchej Beskidzkiej z udziałem drużyny Jászberény.
- **2010 r.** – Międzynarodowy Turniej Pływacki o Puchar Burmistrza z zespołami z Jászberény i Polski.
- **2012 r.** (podczas Dni Miasta) - towarzyski mecz piłki nożnej o Puchar Burmistrza Miasta

8. Ekologia i działania społeczne

Wymiana doświadczeń w zakresie ochrony środowiska obejmowała:

- kontakty między pszczelarzami z Suchej Beskidzkiej i Jászberény oraz udział w **Międzynarodowych Targach Miodu**,
- sadzenie drzew w Parku Zamkowym (2007) z udziałem młodzieży i władz samorządowych,
- wspólne działania edukacyjne dotyczące ekologii i zrównoważonego rozwoju

9. Konferencje naukowe i wymiana doświadczeń

Partnerstwo stało się forum wymiany wiedzy i refleksji:

- **2005 r.** – konferencja „1000 lat pokoju polsko-węgierskiego” w Suchej Beskidzkiej.
- **2006 r.** – konferencja „Polsko-węgierska przyjaźń i jej 1000-letnia tradycja” w Jászberény.
- Dalsze konferencje i panele tematyczne, m.in. w ramach projektów europejskich, poruszały kwestie kultury, edukacji i integracji europejskiej.

10. Honorowe wyróżnienia

Partnerstwo zostało docenione również formalnie:

- w **2017 r.** Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka **Stanisław Lichosyt** został uhonorowany tytułem **Honorowego Obywatela Miasta Jászberény**. Wyróżnienie to stanowiło wyraz uznania za **wieloletnią, konsekwentną pracę oraz szczególne zaangażowanie w rozwój i umacnianie relacji partnerskich pomiędzy obu miastami**, a także za wkład w budowanie trwałych więzi opartych na współpracy i wzajemnym zaufaniu.
- **Piotr Kubieniec** – również został uhonorowany tytułem Honorowego Obywatela Jászberény za działania edukacyjne i organizacyjne sprzyjające rozwojowi wymiany szkolnej.

Miasto Partnerskie - FROMBORK

Drugim miastem partnerskim Suchej Beskidzkiej, po węgierskim Jászberény, jest Frombork w województwie warmińsko-mazurskim. Inicjatywa nawiązania współpracy partnerskiej wyszła ze strony miasta Frombork, a jej inicjatorką była ówczesna burmistrz miasta, Krystyna Lewańska. Uchwała w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej została podjęta w grudniu 2004r., natomiast umowę partnerską podpisano w kwietniu 2005 r.. Współpraca obejmuje wymianę doświadczeń w obszarach edukacji, kultury, sportu, turystyki, gospodarki oraz integracji społecznej.

1. Geneza i formalna podstawa partnerstwa

Rada Miejska w Suchej Beskidzkiej, w uchwale Nr XXV/226/04 z dnia 30 grudnia 2004 r., wyraziła intencję podpisania porozumienia o partnerstwie między samorządami. Określono w niej cele współpracy:

- wspieranie kontaktów mieszkańców, instytucji i organizacji z obu miast,
- wymiana doświadczeń oraz wiedzy w zakresie edukacji, kultury i sportu,
- rozwój turystyki, rekreacji i współpracy gospodarczej,

- wspólne działania na rzecz ochrony środowiska i poprawy infrastruktury miejskiej.

Formalna **Umowa Partnerska** została podpisana **23 kwietnia 2005 r. we Fromborku** przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka **Stanisława Lichosyta** oraz Burmistrza Miasta i Gminy Frombork **Krystynę Lewańską**.

2. Chronologia burmistrzów i aktywności

Współpraca była rozwijana w kolejnych latach przy zmieniających się władzach samorządowych:

1. **Krystyna Lewańska** – burmistrz Fromborka w momencie podpisania umowy i przez kolejne lata, aktywnie uczestniczyła we wszystkich działaniach partnerskich.
2. **Małgorzata Wrońska** – jej kadencja charakteryzowała się znacznym ograniczeniem aktywności w zakresie współpracy, a kontakty praktycznie zanikły.
3. **Zbigniew Pietkiewicz** – odnowił kontakty partnerskie i wznowił wymiany szkolne, kulturalne i samorządowe
4. **Damian Krasiński** – obecny burmistrz Fromborka, bardzo aktywnie rozwija współpracę.

3. Edukacja i wymiany szkolne

Współpraca edukacyjna między szkołami obu miast była realizowana w różnych formach, od wymiany młodzieży, przez wizyty nauczycieli, po wspólne projekty edukacyjne:

- **2005–2010** – pierwsze wymiany młodzieży i nauczycieli, wizyty szkolne w ramach umowy partnerskiej. Uczniowie z Suchoj Beskidzkiej odwiedzali szkoły we Fromborku, poznając lokalną historię, kulturę i zwyczaje, a młodzież z Fromborka odwiedzała Suskie szkoły, uczestnicząc w warsztatach artystycznych i sportowych.
- **2012 r. – projekt „Różne kultury, jedna Europa”** – w ramach Dni Ziemi Suskiej delegacje z **Fromborka** (17 osób) uczestniczyły w panelach dyskusyjnych i warsztatach, pogłębiając dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy. W spotkaniach uczestniczyli również uczniowie, którzy mogli wymieniać doświadczenia edukacyjne i poznawać odmienną kulturę swoich rówieśników.

4. Projekty edukacyjne i kulturalne

- **III Festiwal Artystyczny „Urodziny Billy’ego Wildera” (lipiec 2023)** – delegacja Fromborka wzięła udział w paradzie orkiestr, koncertach i warsztatach, podpisano **porozumienie o dalszej współpracy**, a burmistrzowie wymienili się symbolami partnerstwa (astrolabium wykonane przez mieszkańca Fromborka).
- **Wizyta seniorów z Fromborka (listopad 2023)** – projekt „Ruch, Rytm, Relacje”, spotkania z władzami, zwiedzanie Zamku Suskiego, Muzeum Miejskiego, Biblioteki Suskiej i Centrum Kultury i Filmu.
- **Wymiany szkolne i edukacyjne** – obejmowały zarówno wspólne zajęcia edukacyjne, warsztaty artystyczne, jak i aktywności sportowe, umożliwiając młodzieży poznanie tradycji i historii obu regionów.

- **2023–2024 r. – wystawa w Muzeum Miejskim Suchoj Beskidzkiej „Mikołaj Kopernik. Klucz do Wszechświata”**, przygotowana we współpracy z Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. Wernisaż odbył się 28 grudnia 2023 r., ekspozycja trwała do lutego 2024 r. Pokazywano m.in. faksymile pierwszego wydania „O obrocie ciał niebieskich” oraz materiały związane z życiem astronoma.

5. Jubileusz 20-lecia współpracy i odnowienie porozumienia (2025 r.)

27 maja 2025 r., odbyła się uroczysta sesja Rady Miejskiej we Fromborku, podczas której podkreślono znaczenie wieloletnich relacji partnerskich oraz podjęto uchwałę o odnowieniu porozumienia o współpracy. W wydarzeniu wzięła udział delegacja z Suchoj Beskidzkiej, na czele z Burmistrzem Miasta Stanisławem Lichosytem, a także członkowie kapeli Suscy Muzykanci, którzy uświetnili uroczystość występem muzycznym. Podczas wizyty odsłonięto również tablicę pamiątkową na Placu Górników, poświęconą jubileuszowi współpracy oraz 35-leciu przywrócenia samorządu terytorialnego, towarzyszyła temu rzeźba Smoka Kicka Pana Twardowskiego, подарowana Fromborkowi przez samorząd Suchoj Beskidzkiej.

W ramach jubileuszu odbyły się także spotkania edukacyjne i wymiany szkolne: uczniowie i nauczyciele z obu miast uczestniczyli w warsztatach edukacyjnych i artystycznych, integracyjnych grach miejskich oraz zwiedzaniu lokalnych instytucji kulturalnych, co pozwoliło młodzieży lepiej poznać tradycje i kulturę partnera.

Odnowienie współpracy w ramach jubileuszu 20-lecia podkreśliło trwałość partnerstwa, wzmocniło więzi między społecznościami i wyznaczyło nowe kierunki współpracy edukacyjnej, kulturalnej i społecznej na kolejne lata.

Miasto Partnerskie – CERIALE

Trzecim miastem, z którym Miasto Sucha Beskidzka zawarło **Umowę Partnerską**, jest **Ceriale** w Republice Włoskiej, w prowincji Savona. Partnerstwo obejmuje zakres działań edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i społecznych, mając na celu wzmocnienie kontaktów międzynarodowych mieszkańców i instytucji.

1. Geneza i podpisanie umowy

Podstawą formalną współpracy była uchwała nr XXXV/301/05 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 28 października 2005 roku, wyrażająca wolę podpisania porozumienia z włoskim miastem. **Uroczyste podpisanie Umowy Partnerskiej** miało miejsce **10 czerwca 2007 roku** w Sali Rycerskiej Zamku Suskiego. Podpisy złożyli: **Stanisław Lichosyt**, Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka i **Pietro Revetria**, Burmistrz Miasta Ceriale.

Umowa określała wspólne cele partnerstwa:

- ułatwianie kontaktów mieszkańcom obu miast,
- wspieranie wymiany turystycznej i edukacyjnej,
- współpracę w zakresie kultury, sportu i polityki społecznej,
- nawiązywanie stosunków gospodarczych i handlowych,
- poznawanie wzajemnych form administracji

- współpracę w zakresie rozwoju ekologicznego, w tym wykorzystania osiągnięć komunalnych

2. Pierwsze wizyty i umocnienie relacji (2007)

15–19 sierpnia 2007 roku na zaproszenie Burmistrza Pietro Revetria, delegacja z Suchej Beskidzkiej z oficjalną wizytą przebywała w Cerialle. W skład delegacji weszło cztery osoby, przedstawiciele samorządu. **18 sierpnia 2007 roku**, w Urzędzie Miasta Cerialle, Pietro Revetria – Burmistrz Cerialle – oraz w imieniu Burmistrza Suchej Beskidzkiej, Tadeusz Woźniak – Sekretarz Gminy, podpisali „**Przysięgę o Braterstwie**”, dokumentującą współpracę między miastami.

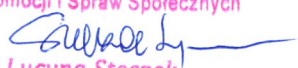
3. Wymiana edukacyjna i kulturalna

- **2010r.- przedstawiciele seniorów z Cerialle**, wraz z burmistrzem Pietro Revetria, uczestniczyli w wymianie partnerskiej, odwiedzając m.in. **Oświęcim i Kraków**. Spotkania miały charakter integracyjny i edukacyjny, pozwalając seniorom na poznanie polskiej historii i kultury.

- **2012r.** – uczestnictwo w projekcie „**Różne kultury, jedna Europa**” w ramach Dni Ziemi Suskiej. W projekcie wzięła udział delegacja wraz z młodzieżą z Cerialle, w tym piosenkarka **Sara Bottero**, która uświetniła uroczystości podczas Dni Miasta swoim występem.

5. Zawieszenie współpracy (2013)

W 2013 roku władze Cerialle, ze względów ekonomicznych, zdecydowały o czasowym wstrzymaniu aktywnych działań w ramach partnerstwa. Od tego czasu współpraca nie była kontynuowana w formie wymian i projektów, jednak Umowa Partnerska pozostaje formalnie obowiązująca, a dotychczasowe doświadczenia stanowią cenny element historii współpracy międzynarodowej Suchej Beskidzkiej.

Kierownik
Referatu Promocji i Spraw Społecznych

mgr Lucyna Steczek

Sucha Beskidzka, dn. 6 lutego 2026 r.